

Grażyna Voss

Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy
e-mail: grazyna.voss@utp.edu.pl

Piotr Prewysz-Kwinto

Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu
e-mail: ppqq@poczta.onet.pl

SPRAWOZDAWCZOŚĆ FINANSOWA – WYKORZYSTANIE INFORMACJI FINANSOWYCH I NIEFINANSOWYCH PRZEZ KIEROWNIKÓW JEDNOSTEK

FINANCIAL REPORTING – USE OF FINANCIAL AND NON-FINANCIAL INFORMATION BY ENTITY MANAGERS

DOI: 10.15611/pn.2018.522.23

JEL Classification: M41, M42, F36

Streszczenie: Sprawozdania finansowe odgrywają istotną rolę jako niezbędne źródło informacji przy podejmowaniu decyzji, szczególnie przez kadrę kierowniczą. W artykule przedstawiono wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w I kwartale 2017 r. i 2018 r. wśród menedżerów jednostek gospodarczych sklasyfikowanych jako duże podmioty gospodarcze. Wyniki badań pozwoliły określić, jakie są najczęściej wykorzystywane informacje finansowe i niefinansowe zawarte w raporcie finansowym przy podejmowaniu decyzji.

Słowa kluczowe: sprawozdanie finansowe, informacje finansowe i niefinansowe, wykorzystanie informacji.

Summary: The article presents the results of a survey conducted in the first quarter of 2017 and 2018 among managers of economic units classified as large entities. The research results allowed to determine the most frequently used financial and non-financial information contained in the financial report when making decisions.

Keywords: financial report, financial and non-financial information, use of information.

1. Wstęp

Współczesna gospodarka oparta jest na informacji, a szybkość, rzetelność i terminowość jej dostarczenia decydują o sprawnym i efektywnym działaniu. Jednak aby użytkownik mógł je wykorzystać muszą one być dla niego użyteczne i zrozumiałe. Sprawozdania finansowe stanowią źródło informacji finansowych i niefinansowych generowanych na potrzeby szerokiego grona użytkowników [Kiziukiewicz 2014]. Przejrzystość danych prezentowanych w raportach ma decydujący wpływ na ich użyteczność i zwyczajowo rozpatrywane są one z punktu widzenia osób odpowiedzialnych za ich rejestrację, przetwarzanie i prezentację w ściśle określonej formie i czasie. Oczekiwania różnych grup użytkowników są różnicowane, ponadto zmieniają się one wraz z upływem czasu, postępowaniem gospodarczym i rozwojem technologicznym [Walińska 2016].

Celem artykułu jest wskazanie informacji finansowych i niefinansowych wykorzystywanych przez użytkowników – kierowników jednostek, w procesie podejmowania decyzji. W artykule jako metodę badawczą zastosowano analizę krajowych i międzynarodowych uregulowań prawnych dotyczących sprawozdań finansowych oraz badania ankietowe, przeprowadzone wśród użytkowników – kierowników jednostek.

2. Sprawozdania finansowe ogólnego przeznaczenia

Sprawozdania finansowe w polskiej praktyce gospodarczej funkcjonują od początku XX wieku, jednak ich struktura oraz zakres prezentowanych informacji ulegał zmianom i dostosowywany był do wymogów gospodarczych i zmieniających się warunków prawnych [Voss, Prewysz-Kwinto 2017]. Uogólniając pojęcie i zakres sprawozdania rocznego jednostki, można stwierdzić, że stanowi ono uporządkowane przedstawienie sytuacji finansowej podmiotu gospodarczego oraz przeprowadzonych przez niego transakcji [Turyna 2003]. Ze względu na przeznaczenie wyróżnić można dwie formy sprawozdań finansowych: ogólnego przeznaczenia i sprawozdania o specjalnym przeznaczeniu. Sprawozdania ogólnego przeznaczenia skierowane są do wielu grup (wewnętrznych i zewnętrznych) interesariuszy [Gierusz, Martyniuk 2007]. Przyjmuje się, że są oni zainteresowani realną, rzeczywistą sytuacją ekonomiczną przedsiębiorstwa oraz jego dokonaniem, a na podstawie sprawozdań ogólnego przeznaczenia mogą sobie wyrobić osąd na temat przeszłego, bieżącego i przyszłego potencjału dochodowego i efektywności zarządzania [Jarugowa, Walińska 1997]. Ze względu na wysoki stopień agregacji zawartych informacji sprawozdania te uzupełniane są o dodatkowe dokumenty, których zakres informacji określany jest w standardach i uregulowaniach prawnych poszczególnych krajów. Sprawozdania typu specjalnego dostosowane są do wymogów prezentowania danych finansowych dla spółek giełdowych (prospekty), sprawozdania dla celów podatkowych lub dotyczą krótkich okresów sprawozdawczych. W świetle regulacji międzynarodowych

sprawozdania ogólnego przeznaczenia mają za zadanie spełnienie potrzeb użytkowników, którzy nie mają możliwości wymagania od jednostki sporządzania raportów dostosowanych do ich szczególnych potrzeb informacyjnych.

Celem sprawozdań finansowych w świetle Międzynarodowych Standardów Rachunkowości jest dostarczenie informacji na temat sytuacji finansowej, wyników finansowych i przepływów pieniężnych jednostki, które są użyteczne dla szerokiego kręgu użytkowników przy podejmowaniu decyzji gospodarczych. Ponadto sprawozdanie przedstawia również rezultaty zarządzania przez kierownictwo powierzonymi mu zasobami [MSSF założenia koncepcyjne 2016].

W ciągu lat określono funkcje, jakie spełnia sprawozdanie finansowe, i za podstawową uznano funkcję informacyjną mającą na celu prezentację danych finansowych wyrażonych wartościowo, dających podstawę do dokonania oceny ekonomicznej. Ponadto wyróżniono funkcję powierniczą – kontrolną (sprawozdanie zarządu z realizacji swoich czynności), funkcję zabezpieczenia praw określonych grup interesariuszy (zabezpieczenie wiarygodności), funkcję ujęcia wyniku bilansowego i podstawy opodatkowania [Remlein 1996]. Klasyfikacja ta nie stanowi jedynego prezentowanego w literaturze rozwiązania, według innego podziału można również wyodrębnić funkcję:

- informacyjną – pozwalającą określić stan faktyczny sytuacji finansowej majątkowej i wyników finansowych, stanowiącą podstawę planowania i podejmowania decyzji;
- kontrolną – pozwalającą na ocenę realizacji zamierzeń i działań jednostki/zarządu;
- dokumentacyjną – stanowiącą wiarygodne źródło udokumentowanych operacji gospodarczych;
- analityczną – pozwalającą na dokonanie analizy ekonomiczno-finansowej.

W Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej określone zostały główne cechy sprawozdań finansowych [MSR 1], do których zalicza się:

- rzetelną prezentację i zgodność z MSSF – wymaga wiernego odzwierciedlenia efektów transakcji, innych zdarzeń i warunków zgodnie z definicjami i kryteriami ujawniania aktywów, zobowiązań, dochodów i kosztów zgodnie z założeniami koncepcyjnymi,
- zasadę kontynuacji działania – sprawozdanie sporządza się przy założeniu kontynuacji działania, z wyjątkiem sytuacji, gdy kierownictwo zamierza zlikwidować jednostkę albo zaniechać prowadzenia działalności gospodarczej,
- zasadę memoriałową – dotyczącą wszystkich elementów sprawozdania finansowego z wyjątkiem informacji o przepływach pieniężnych,
- istotność i agregowanie – poszczególne pozycje pod względem rodzaju i funkcji prezentuje się oddzielnie,
- kompensowanie – nie kompensuje się aktywów i zobowiązań oraz dochodów i kosztów.

Podstawowe sprawozdania finansowe są źródłem informacji, za pomocą których kierownictwo jednostki przekazuje informacje różnym grupom użytkowników

[Krasodomska 2013] i musi być zgodne z wymogami prawnymi i *quasi*-prawnymi (np. wytyczne organizacji pozarządowych i giełdy papierów wartościowych) [Glynn, Perrin, Murphy 2003]. Sprawozdania te są również sposobem komunikacji między podmiotami i otoczeniem zewnętrznym jednostki.

3. Sprawozdania finansowe jednostki w świetle ustawy o rachunkowości

Ustawodawca w rozdziale 5 „Sprawozdania finansowe jednostki” ustawy o rachunkowości określił zasady sporządzania i prezentowania informacji w sprawozdaniach finansowych. W Dzienniku Ustaw z 2018 r. poz. 398 [Ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r.] zostały określone zmiany w zakresie obowiązku wdrożenia elektronicznego formatu prezentowania i przesyłania sprawozdań do KRS, które zaczną obowiązywać od 1 października 2018 r.

Zmiany wprowadzone przez ustawodawcę dotyczą wykorzystania systemów elektronicznych w zakresie sporządzania i przekazywania informacji finansowych, a szczególnie zakładają, że:

- sprawozdanie finansowe sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP,
- sprawozdania finansowe jednostek wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego sporządza się w strukturze logicznej oraz formacie udostępnianych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- sprawozdania finansowe sporządzane zgodnie z MSR sporządza się w strukturze logicznej oraz formacie, jeżeli zostaną udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- podmiot wpisany do rejestru przedsiębiorców – Krajowego Rejestru Sądowego sprawozdanie z działalności jednostki sporządza w postaci elektronicznej oraz opatruje je kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

Wprowadzone przez ustawodawcę zmiany spowodują, że dostęp do sprawozdań finansowych będzie otwarty i bezpłatny, sytuacja ta może się przyczynić do zwiększenia liczby osób zainteresowanych i wykorzystujących sprawozdania, a docelowo być może zwiększy użyteczność sprawozdań finansowych.

Ponadto na uwagę zasługują informacje niefinansowe, jakie prezentują jednostki wymienione w art. 49b ustawy o rachunkowości, które obejmują co najmniej:

- zwięzły opis modelu biznesowego jednostki,
- kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki,

- opis polityki stosowane przez jednostkę w odniesieniu do zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałanie korupcji, a także opis rezultatów stosowania tych praktyk,
- opis procedury należytej staranności – jeżeli jednostka je stosuje,
- opis istotnych ryzyk związanych z działalnością jednostki, mogących wywierać niekorzystny wpływ między innymi na produkty jednostki, jej relacje z otoczeniem zewnętrznym, a także opis zarządzania tymi ryzykami.

Zakres informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym jest zróżnicowany ze względu na wielkość podmiotu gospodarczego. Jednak w ramach prowadzonej działalności kierownicy jednostek gospodarczych nawiązują współpracę z kontrahentami, zaliczanymi zarówno do mikro-, małych i dużych jednostek, jak i do krajowych i zagranicznych kontrahentów. Dlatego powinni mieć szeroką wiedzę na temat zakresu zawartych informacji i sposobu ich prezentacji. Z tego powodu zapytano kierowników jednostek (zaliczanych do dużych podmiotów gospodarczych), czy korzystają z informacji finansowych i niefinansowych oraz na ile są one dla nich użyteczne i zrozumiałe w procesie podejmowania decyzji.

4. Metodologia i wyniki badania ankietowego

W pierwszym kwartale 2017 roku przeprowadzono badanie ankietowe wśród 60 kierowników jednostek gospodarczych, to samo badanie powtórzono rok później (pierwszy kwartał 2018 r.) i ponownie badaniem objęta została grupa 60 kierowników tych samych jednostek co w roku 2017, zaliczanych do dużych jednostek gospodarczych funkcjonujących na terenie województw kujawsko-pomorskiego i pomorskiego. Wszystkie badane jednostki sporządzają sprawozdania finansowe przewidziane dla dużych podmiotów według załącznika nr 1 ustawy o rachunkowości.

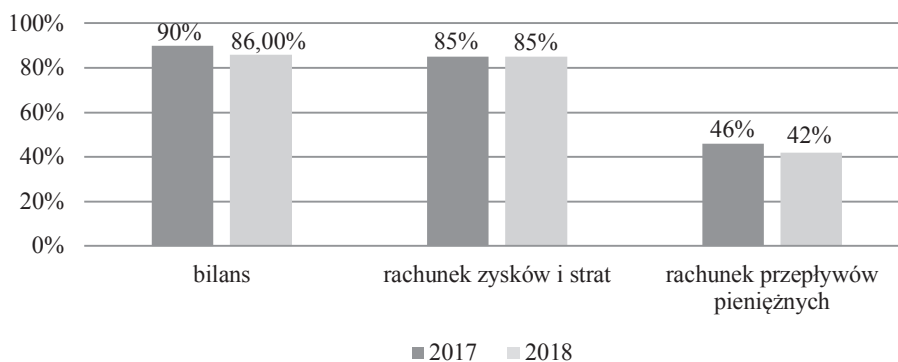
Ankietowanych zapytano, czy zawarte informacje w sprawozdaniu finansowym są przez nich wykorzystywane do podejmowania decyzji. W 2017 roku 100% badanych korzystało z takich informacji, jednak w 2018 r już nie wszyscy kierownicy korzystali z takich informacji, co zaprezentowano na rys. 1.

Rys. 1. Wykorzystanie informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych przez kierowników jednostek

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania.

W kolejnym pytaniu poproszono respondentów o wskazanie najczęściej wykorzystywanych elementów sprawozdania finansowego. Respondenci zarówno w 2017, jak i w 2018 roku wskazali, że najczęściej wykorzystują informacje zawarte w bilansie, a następnie z rachunku zysków i strat. Ponad połowa respondentów nie korzysta z informacji zawartych w rachunku przepływów pieniężnych, a nieznaczny odsetek badanych wskazał na wykorzystanie informacji dodatkowych (poniżej 10% respondentów). Wyniki zaprezentowano na rys. 2.

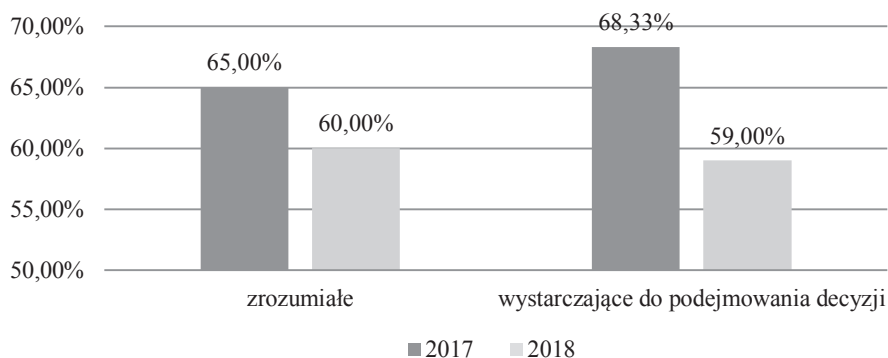

Rys. 2. Najczęściej wykorzystywane elementy sprawozdania finansowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania.

Kolejne pytania skierowane do respondentów dotyczyły zrozumienia prezentowanych treści i informacji zawartych w sprawozdaniu. Zapytano ankietowanych, czy informacje zawarte w bilansie są dla nich zrozumiałe i wystarczające do podejmowania decyzji. W 2017 roku 65% respondentów uznało informację zawartą w bilansie za zrozumiałą, jednak rok później zaledwie 60% respondentów podzieliło to zdanie. Zdaniem 68% badanych w 2017 roku zakres informacji zawartych w bilansie był wystarczający, a w 2018 r. zaledwie 59% respondentów podzieliło taki pogląd. Wyniki zaprezentowano na rys 3. Warto zwrócić uwagę, że w badanym okresie nastąpiły zmiany w prezentowaniu informacji w bilansie i dokonano przesunięcia z pasywów do pozycji aktywów: należnych wpłat na kapitał i akcji (udziałów) własnych.

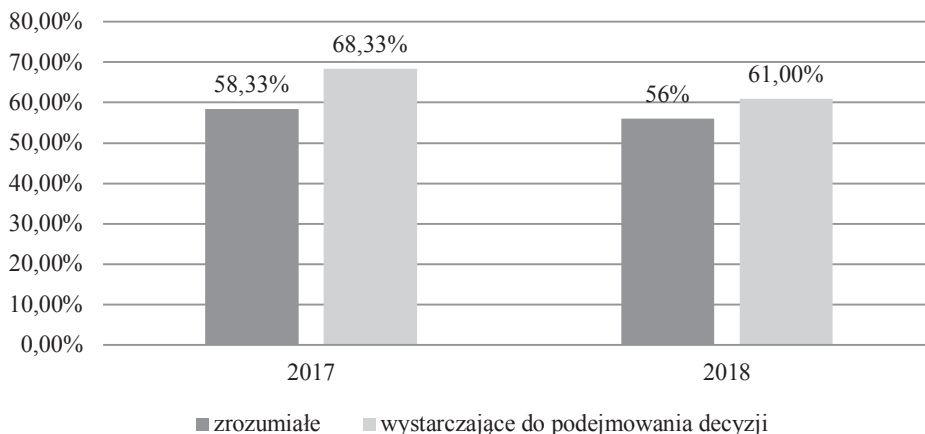
W następnym pytaniu ankietowanych poproszono o odpowiedź, czy informacje zawarte w rachunku zysków i strat są dla nich zrozumiałe i wystarczające do podejmowania decyzji. W 2017 roku 58% respondentów uznało informację zawartą w rachunku zysków i strat za zrozumiałą, rok później podzielało taki pogląd już o 10% więcej respondentów (68%). Zdaniem 56% badanych w 2017 roku zakres informacji zawartych w rachunku zysków i strat był wystarczający, w 2018 r. było to już 61% badanych. W przeciwieństwie do informacji zawartych w bilansie kierownicy jednostek wykazują większe zrozumienie informacji zawartych w rachunku zysków i strat

Rys. 3. Bilans – wykorzystanie zawartych informacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania.

w 2018 r., również dla większej grupy badanych w 2018 r. zakres zawartych informacji był wystarczający do podejmowania decyzji, co zaprezentowano na rys. 4.

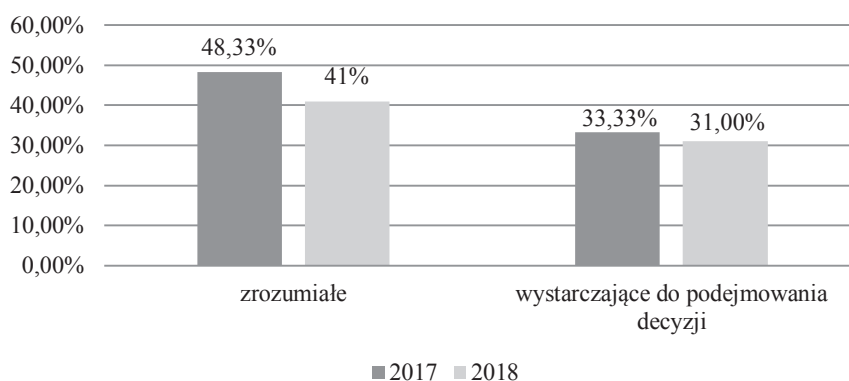

Rys. 4. Rachunek zysków i strat – wykorzystanie zawartych informacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania.

Następnie zapytano respondentów, czy informacje zawarte w rachunku przepływów pieniężnych są dla nich zrozumiałe i wystarczające do podejmowania decyzji. W 2017 roku 48% respondentów uznało informacje zawarte w rachunku zysków i strat za zrozumiałe, rok później jednak informacje te były zrozumiałe już tylko dla 41% badanych. Zdaniem 33% badanych w roku 2017 zakres informacji zawartych w rachunku przepływów pieniężnych był wystarczający, a w 2018 r. było to już tylko 31% badanych. Uzyskane wyniki wydają się spójne z udzielonymi odpowiedziami

opisanymi na podstawie danych zawartych na rys. 2. Najbardziej respondentów przy podejmowaniu decyzji korzystają z rachunku przepływów pieniężnych, ponieważ najmniejsza grupa respondentów uważa informacje zawarte w tym rachunku za zrozumiałe. Może to wynikać zarówno z możliwości stosowania dwóch wariantów rachunku przepływów pieniężnych, jak i z tego, że jest to element sprawozdania finansowego znacznie krócej (moment wprowadzenia do sprawozdania) występujący w praktyce gospodarczej niż bilans czy rachunek zysków i strat. Ponadto jest to ten element sprawozdania, który zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości nie musi być sporządzany przez wszystkie jednostki gospodarcze. Powyższe wyniki zostały zaprezentowane na rys. 5.

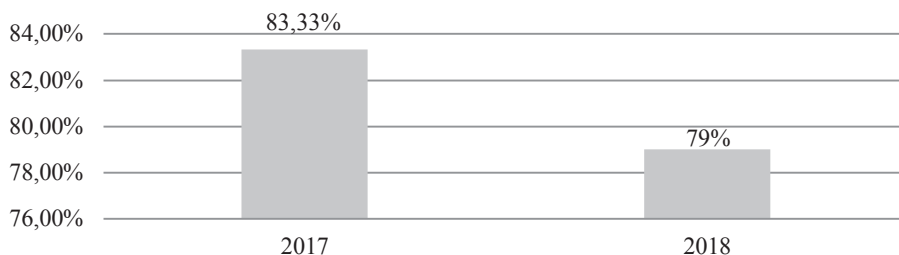
Rys. 5. Rachunek przepływów pieniężnych – wykorzystanie informacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania.

W kolejnym pytaniu poproszono kierowników jednostek o odpowiedź na pytanie, czy wykorzystują sprawozdania finansowe do oceny sytuacji finansowej kontrahentów. W 2017 r. 83% respondentów wykorzystało sprawozdania finansowe do oceny sytuacji finansowej kontrahentów, w 2018 r. odsetek ten nieznacznie się obniżył i wynosił 79% (rys. 6). Wynik ten może świadczyć o zwiększonym zainteresowaniu wskaźnikami niefinansowymi bądź wprowadzeniem opisu indywidualnego modelu biznesowego czy wręcz wskazywaniem obszarów ryzyka i sposobów zapobieganiu mu.

Zapytano również respondentów o to, czym się kierują przy wyborze kontrahentów i jakie głównie informacje sprawdzają w sprawozdaniu finansowym na ich temat. Najczęściej wymienione informacje dotyczyły metod wyceny i metod amortyzacji, jakie stosują jednostki, a także przedstawienia zasady kontynuacji działania oraz informacji na temat badania sprawozdania przez biegłego rewidenta. Znaczna grupa respondentów zarówno w 2017, jak i 2018 r. była zainteresowana informacjami na temat badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta oraz wielkością zadłużenia. Jednak warto zwrócić uwagę, że wszystkie wymienione obszary

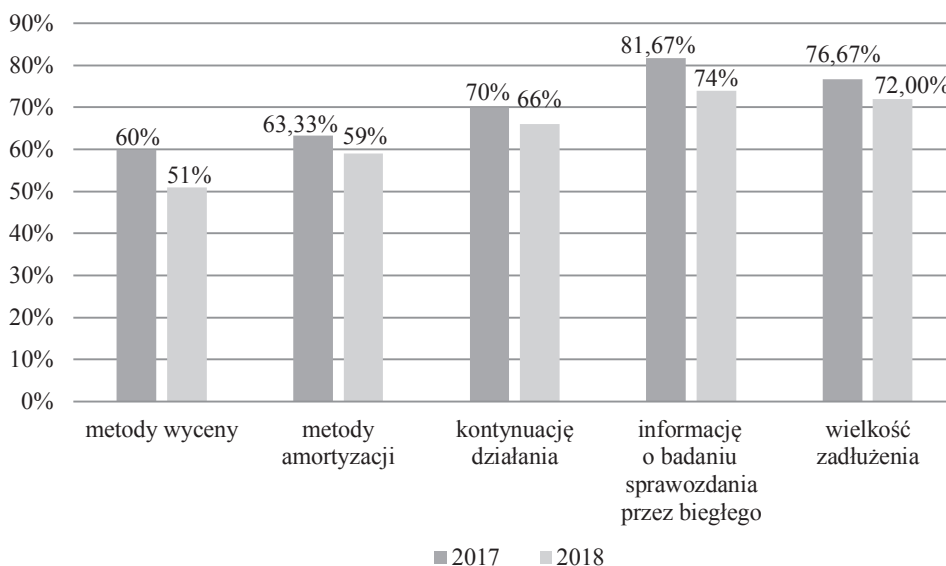

Rys. 6. Wykorzystanie sprawozdań finansowych w ocenie sytuacji finansowej kontrahentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania.

informacji wykazane przez badanych traciły na znaczeniu i w 2018 r. wskazywane były przez niższy odsetek respondentów w stosunku do 2017 r. (rys. 7).

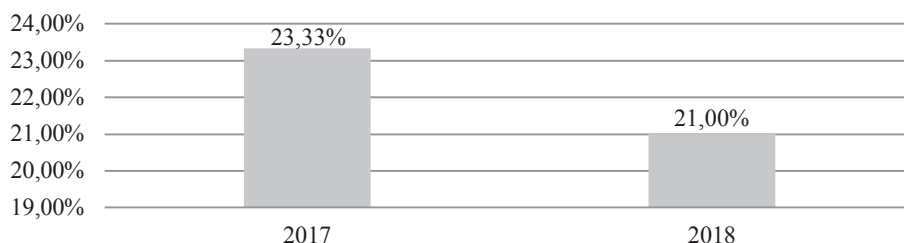

Rys. 7. Wykorzystanie informacji zawartych w sprawozdaniach przy wyborze kontrahenta

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania.

Respondentów zapytano również o informacje niefinansowe, prezentowane przez jednostki gospodarcze. Badanych poproszono o odpowiedź, czy istotne są dla nich informacje na temat sporządzania sprawozdania ze społecznej odpowiedzialności biznesu. Większość respondentów nie przywiązuje wagi do tego elementu sprawozdania. W 2017 r. 23% badanych uznała te informacje za istotne, rok później już

tylko co 5 badany (21%) uważał te informacje za istotne przy podejmowaniu decyzji, co zaprezentowano na rys. 8.

Rys. 8. Wykorzystanie informacji na temat społecznej odpowiedzialności biznesu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania.

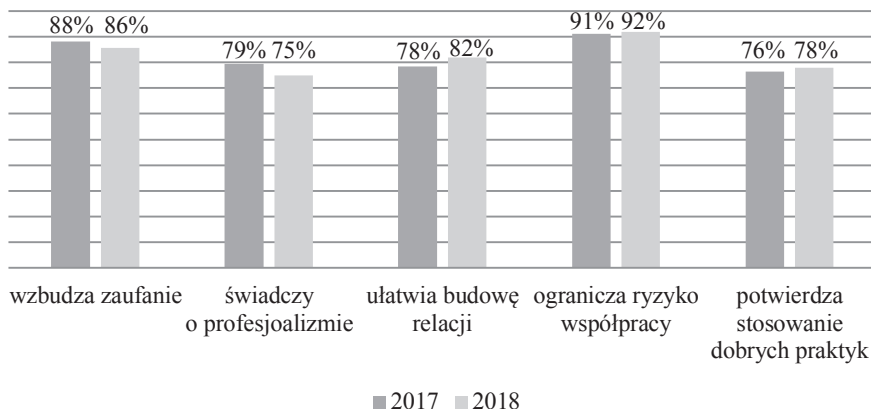
Przedostatnie pytanie związane było również z informacjami niefinansowymi i dotyczyło wykorzystania informacji na temat norm etycznych zawartych w kodeksach etycznych, szczególnie dotyczących etyki biznesu i etyki zawodowej w rachunkowości. Zdaniem respondentów etyka w biznesie i sprawozdawczości finansowej odgrywa istotną rolę, która zostaje doceniana przez kierowników jednostek. Na istotność takich informacji w 2017 r. wskazało 58,33% respondentów, jednak w 2018 r. ten odsetek wzrósł do 66,67% (rys. 9).

Rys. 9. Przestrzeganie zasad etycznych jako istotny element informacji niefinansowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania

Respondentów, którzy zaznaczyli przestrzeganie zasad etycznych jako istotny element informacji niefinansowych, poproszono o wskazanie, dlaczego normy i zasady etyki w ich odczuciu są istotne. Przestrzeganie norm etycznych i informowanie interesariuszy o takich działaniach wzbudza zaufanie pomiędzy kontrahentami i świadczy o profesjonalizmie. Jednak zdaniem badanych w 2018 r. większy odsetek dostrzega korzyści w zakresie budowania relacji między kontrahentami, ograniczania ryzyka współpracy oraz potwierdza stosowanie dobrych praktyk przez kontrahentów. Wyniki tego pytania zaprezentowano na rys. 10.

Rys. 10. Wpływ zasad etycznych na wybrane obszary współpracy z kontrahentami

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania.

Zaprezentowane wyniki badania ankietowego świadczą o zainteresowaniu użytkowników informacjami finansowymi, jak i niefinansowymi prezentowanymi w zakresie sprawozdawczości finansowej ogólnego przeznaczenia. Nie wszystkie informacje cieszą się dużym zainteresowaniem respondentów, jednak stanowią cenne źródło informacji w podejmowaniu decyzji na szczeblu kierowniczym jednostki.

5. Podsumowanie

Sprawozdania finansowe są nieodłącznym elementem funkcjonowania jednostek gospodarczych ze względu na informacje, jakie zostały w nich zawarte. Wykorzystywane są przez użytkowników zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych i pozwalają na dokonanie oceny jednostki gospodarczej oraz wyników działań prowadzonych przez kierownictwo jednostki. Dokonując oceny wyników działalności i analizując dane, patrzymy najczęściej przez pryzmat służb finansowo-księgowych odpowiedzialnych za przygotowanie sprawozdań zgodnie z zasadami i biegłych rewidentów zajmujących się badaniem sprawozdań i ich zgodności z wymogami prawnymi i polityką rachunkowości. Patrząc na sprawozdawczość oczami innych użytkowników, można zauważyć, które z informacji zarówno finansowych, jak i niefinansowych są najczęstszym obszarem ich zainteresowań.

Dokonując oceny informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym przez kierowników jednostek gospodarczych, czyli użytkowników, którzy w świetle ustawy o rachunkowości i innych aktów prawnych, np. kodeksu karnego i kodeksu spółek handlowych ponoszą odpowiedzialność za wiarygodność, rzetelność i terminowość, można zauważyć, iż najczęściej wykorzystywane informacje finansowe zawarte są w bilansie, gdyż w ocenie badanych stanowią one również dla nich informacje naj-

częściej rozumiały. W zakresie informacji niefinansowych za istotne informacje uważają te, które dotyczą norm etycznych, gdyż w ocenie respondentów pozwalają na budowanie poprawnych relacji i ograniczają ryzyko prowadzonej działalności. Zaprezentowane wyniki badań nie tylko wskazują na zakres zainteresowań kierowników jednostek informacjami finansowymi i niefinansowymi, ale również wskazują na zmieniającą się rolę księgowych i dyrektorów finansowych w zakresie współpracy i funkcji doradczej, jaką powinni pełnić pracownicy działów finansowo-księgowych. Postępujący proces automatyzacji i cyfryzacji w rachunkowości i sprawozdawczości finansowej niewątpliwie ułatwia i przyspiesza wprowadzanie i przetwarzanie danych oraz generowanie różnorodnych raportów, jednak nie zastąpi kompetencji i wiedzy niezbędnej do zrozumienia prezentowanych informacji i pełnego ich wykorzystania w procesach decyzyjnych.

Literatura

- Gierusz B., Martyniuk T., 2007, *Kreowanie wizerunku przedsiębiorstwa w sprawozdaniu finansowym*, [w:] *Rachunkowość w teorii i praktyce*, tom III: „Sprawozdawczość i analiza finansowa”, W. Garbusewicz (red.), Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.
- Glynn J.J., Perrin J., Murphy M.P., 2003, *Rachunkowość dla menedżerów*, PWN, Warszawa, s. 67-68.
- Jarugowa A., Walińska E., 1997, *Roczne sprawozdania finansowe, ujęcie księgowo a podatkowe*, ODDK, Gdańsk.
- Kiziukiewicz T., 2014, *Sporządzanie i badanie sprawozdania finansowego*, [w:] *Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych*, K. Winiarska (red.), Oficyna Wolters Kluwer business, Warszawa.
- Krasodomska J., 2013, *Sprawozdawczość przedsiębiorstw w świetle teorii legitymizacji*, Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów, Zeszyt Naukowy 130, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.
- Międzynarodowy Standard Rachunkowości 1 „Sprawozdania finansowe”, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, SKwP, Warszawa 2016, s. 581-588.
- Remlein M., 1996, *Sprawozdawczość finansowa holdingów*, Centrum Rozwoju Rachunkowości i Finansów Ltd. Skierniewice, 52.
- Turyńska J., 2003, *Standardy rachunkowości, MSR – US GAAP – polskie ustawodawstwo*, Difin, Warszawa.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. 2018, poz. 650.
- Ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie Ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. 2018, poz. 398.
- Voss G., Prewysz-Kwinto P., 2017, *Kapitały własne – zakres ujawnień i sposób prezentacji w latach 1918-2017*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 484, s. 236-240.
- Walińska E., 2016, *Sprawozdanie z polityki rachunkowości jako odrębny składnik sprawozdania finansowego*, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości 87 (143), SKwP, Warszawa.
- Założenia koncepcyjne, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, 2016, SKwP, Warszawa.